

Lei crestats vassalizats...

© J. Ubaud - 2014

- Lei crestats marselhés votèron 400 000 èuros per un concèrt de David Guetta (lo quau auriá fach en mai pagar sa prestacion au public) mai se gardan de donar lo quart dau terç de la soma per la lenga e la cultura occitana, entre autrei dins l'encastre de « Marselha capitala de la cultura 2013 ». Urosament una peticion faguèt annullar lo vòte de desgaltatge escandalós de l'argent dei contribuables.
- Lei crestats marselhés an eliminat la placa commemorativa dau poèta Victor Gelu qu'èra sus lo Pòrt Vièlh, que segur deviá faire taca infamanta dins lo projècte de reamainatjament dau pòrt. Interrogats, dison que son en trin de se demandar se se van demandar se podrián la metre endacòm... Lei fòtos çai jonchas mòstran leis òbras d'art de remplaçament (n'i aviá d'en pertot per carriera !!).
- Lei crestats en istòria fan difusar, amb un accent sens la mendra traça de sud, un tèxte sus l'istòria dau Fòrt Sant Joan a Marselha, una istòria franco-francesa au plus mai, que Marselha foguèt totpòrt francesa e francofòna coma se sap, onte sei « pescadors santjanencs » son de polits « pêcheurs de Saint-Jean »... Autre còp decretada « la-Ville-sans-nom » sota la Terror, Marselha es totpòrt « ville-sans-histoire-ni-langue-occitanes ».
- Lei crestats en istòria fan afichar au dintre dei barris d'Aigas Mòrtas de tèxtes a la glòria granda de Sant Loís, dins un estil agiografic que sembla d'un autre temps.
- Leis elegits crestats lengadocians, que totei vòlon « faire sud », essent dins l'incapacitat « d'èstre sud », plantan de centenats de paumiers pertot per « faire californian » (sic). Malaürosament la tremontana, lo marin e lo parpalhon se cargan de lei descalifornizar.
- Leis elegits crestats provençaus plantan de paumiers pertot per « revalorizar l'imatge de Marselha » (resic) e « faire Còsta d'Azur » avans la Còsta. Malaürosament lo mistralàs, lo salabrum subreconcentrat en sau e lo parpalhon mai lo coleoptèr se cargan de lei descostazurizar bravament.
- Leis elegits crestats se creson de « faire sud » en plantant d'oliviers sus de viracarris : incultes, ignòran lei 3 000 ans de sacralitat de l'arbre per totei lei pòples mediterraneus e lo rabaissan a una foncion de decoracion vuèja (coma un lampadari) per afirmar son poder d'elegits que se vei en mirau dins lo prètz de l'aubre « qu'es lo mai gròs, lo mai grand, lo mai torçut, donc lo mai car, cacaracà ! ».
- Lei crestats culturaus comtadins fan un camin de l'òcre a Rossilhon (84), parlan de l'ògre de « la spécificité », « les hommes d'ici », « l'humain » e patin cofin, mai donan lei noms dei plantas especificas dau luòc en francés... e en anglés ! Dobra vassalizacion... Lo tèxte es ansin transpausable onte que siá onte i auriá d'òcre tament es lis, coma totei lei tèxtes ponduts per de « culturós en cambra ».
- Lei crestats culturaus comtadins afichan dau Petrarca dins son vilatge pròche de Ventor mai pas dau F. Mistral, T. Aubanel, L. Astruc, J. E. Fabre, etc., que totei escriguèron sus Ventor, montanha sacrada.
- Leis elegits crestats vassalizats nomman sei lotejaments e barris nòus ambe de noms totalament aculturats e estaloiran de « rue des hortensias, rue des framboisiers » en plena zòna de garriga. Ò se creson « faire provençau » en afichant eternament « rue des farigoulettes ».

- Lei decideires crestats afichan fierament de « Welcome » (cf. fòto) d'en pertot mai jamai de « Benvenguda » (fa pèterrós endarreirat).

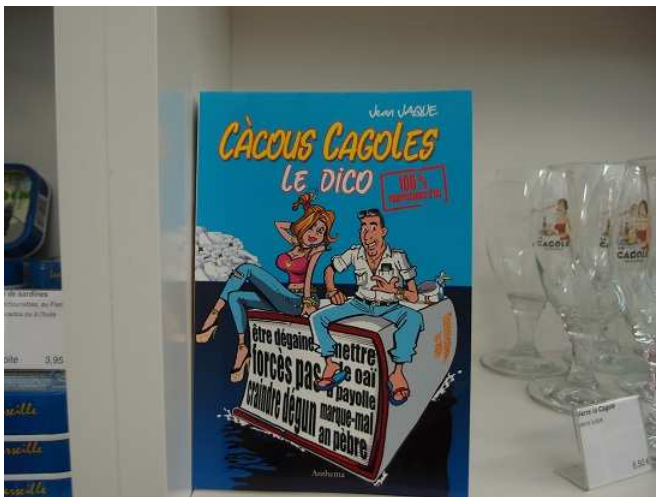
La « cultura » version « Marselha capitala de la cultura 2013 » !! E pas lo mendre drapèu provençau flotejant sus l'Ostau de la Comuna, of course ! Welcome la cultura de plastic !

- Lei crestats culturaus te dison qu'es brancat/modèrne de faire de Fèstas de l'Edat Mejana dins son vilatge, d'afichar un paure faus escut de bòsc pintrat sus son balcon, de se vestir de pelhas ò de costums daurats per « far » antic¹, mai qu'es arcaïc/ringard de parlar occitan. Per renovar sa modernitat, son en trin de virar dau costat « Fèstas romanas », passaràn puei a « Fèstas gallesas ».
- Lei decideires crestats de programas immobiliers sonan sei realizacions « Leonardo da Vinci, Giotto, Miquel Angelo » (sic, l'italian es de mòda a l'ora d'ara en Lengadòc), ò « Miami Beach, Beverly, La Palmeraie », per pivelar lei cromptaires, mai jamai « Claire d'Anduse, Arnaud de Villeneuve » ò « Serre Redond, Les Mogères, La Romanissière, Les Tenilles, etc. », que lei farián fugir (çò pensan lei decideires).
- Lo crestet lengadocian ò provençau, e mai cercaire au CNRS ò a la Direccion deis Antiquitats, saup pas manco/vòu pas saupre que i a una altra lenga que lo francés sus sei territòris de recèrca. Escriu donc d'articles sus lei fàienças de Montpelhier² en donant de citacions d'archius en occitan... que jamai ditz qu'es d'occitan. Vira sonhosament a l'entorn dau pòt (*parler de..., langage de...,* encara s'es tengut per pas dire « *patois* »), e escriu « científicament » sens rire :
 - orjol**, du latin *urceus*, cruche (e se garda d'escriure de l'occitan **orjòl**)
 - oule** : du latin *olla*, pot, marmite (e se garda d'escriure de l'occitan **ola**)
 - pégau à vin** : vase à bec ponté (e se garda d'escriure de l'occitan **pegau**)
 - pot de monstre** : vase ostentatoire (e se garda d'escriure de l'occitan **pòt de mòstra**)
 - posarenque** : noria (e se garda d'escriure de l'occitan **posaraca**)
- Lo crestet francofòn en istòria (universitari pasmens) pretend que lo catarisme a jamai existit, ò qu'aguèt pas de clergat, ò que fin finala i aguèt pas tant de mòrts qu'aquò e que fau pas ne faire un monde per tant pauc. Parlatz-li de revisionisme que s'ofuscarà ferotjament.

¹ Amb escalada entre estatjants a quau aurà logat lo costum mai car per escrachar lo vesin !

² Catalòg remarcable a despart d'aquò, per tot çò que relèva dau « freg »...

- Lo crestat provençalo-provençalista en istòria pretend que Provença foguèt jamai « tocada » per lo fach catar e que donc la solidaritat mentala ambe l'autre man de Ròse es una ideologia occitanista per negar Provença dins Lengadòc³.
- Lo crestat en tèrras cataras (Asilhonet, Aude), ignorant tot dau fach catar, apega « catar » a tot çò que li passa sota la man (de la ceba au barbacuòu, subretot au barbacuòu, que fa mai dins l'esperit « cremat ») e organiza fierament un concors « Miss Cathare » tot s'ofuscant fòrt ironicament que leis Occitans s'ofusquen, tot lei remandant a son esperit endarreirat de « carri de buòus »⁴.
- Lo crestat gardés se va empreissar de raubar l'idèa geniala au precedent per far elegir una « Miss Camisarde ». E lo de Vauclusa una « Miss Vaudoise ». Ambe concors de lenhiers en espròva finala ? Per despartir la Miss que tendrà mai longtemps dins lei flamas sens cridar ? Una idèa modèrna, quau sap...

Objèctes segurament culturaus bòrd qu'en venda dins lei botigas dei musèus marselhés que tenon pas la mendra preséncia dau provençau per nommar lo patrimòni expausat

- Lo crestat provençalo-provençalista pretend que lei mots *occitan* e derivats son illegitims que fargats en latin per lo poder centrau francés e desnisats penecosament dins « *un vieux grimoire de notaire* » per leis occitanistas. D'autrei crestats gascons ò provençaus pretendon que son d'inventions dau sègle 20 per d'enemics dau felibritge. D'autrei, universitaris lengadocians, qu'es « *une invention d'un poète toulousain du 19ème siècle* »⁵.
- Lo crestat director de jornau francés estima faire de la cultura occitana en laissant tres linhas consacradas « au parler de ... » (*fan de chichourle, peuchère, goulamas, estransiné, empégué*, etc. Fant que son dròlles e pintoresc aquesteis Occitans ambe son parler exotic !)
- Lo crestat pseudo-occitanofòn « causa dins lo pòste » un jargon francés que pretend d'occitan, e s'estima qu'a pas besonh de s'atencionar a sei fautas ni d'aprene per progressar.

³ Se coneguèt pas lei lenhiers dins sei tèrras de segur, lei Marselhés venguèron pasmens combatre Simon de Montfort au sèti de Bèucaire, leis Avinhonencs refudèron lo passatge a Loís VIII vengut encara « rompre de catar » (e o paguèron car). Sens oblidar Mistral tant coma Fèlix Gras qu'evoguèron aquestei martiris de l'intolerància francesa, donc se consideravan pas tant sens ligam amb elei vesedoirament si que non n'aurián pas parlat...

⁴ Veire sus lo subjècte leis intervencions de Laurenç Cavalié, Alan Rouch, Anna Brenon, Miquèl Decòr, etc. que seguiguèron l'afar dins Aude en denonciant l'incredible mesprètz « d'èssers de carn e d'òs ».

⁵ Veire sus mon site « *Usage des mots oc, occitan, Occitanie* », article de 40 paginas d'occurrences mostrant l'usatge continué d'aquestei vocables despuei lo sègle 13... Article que rend completament enrabiats lei dich provençalo-provençalistas.

- Lo crestat occitan vengut exclusivament francofòn pretend fòrt e mòrt que fau escriure *mazet*, *razet*, *barry*, e dire [Lubeuron, Monpeullié], coma l'administracion francesa nos impausèt en toponimia *La Joue du Loup* (L'Ajoc dau Lop), *Pont de l'Anchois* (Pònt d'En Choa = encò de Francés), *Quartier des Zoulous* (Quartier deis Olas), etc. Es ansin, i a ren de dire...
- Lo crestat vassalzat d'origina occitana, meteorològ dins lo pòste, confèssa sa vergonha « *de garder son accent, j'ai bien essayé, mais c'est si difficile de le perdre* », en seguida de planhs (òc, òc) dei legeires de *Telerama*⁶ diguent son orror granda d'ausir de o duberts dins sei bulletins metèo.
- Lo crestat vassalzat pseudo-occitanofòn pretend que fau dire e escriure *soar*, *voatura*, *motur*, *batusa*, *mòtò*, *centième*, *bouchié*, *charcutié*, per se copar pas dau pòble « occitanofòn de naissença » (?) e seguir « l'evolucion de la lenga », es a dire l'infodacion totala a la lenga dominanta (ambe satisfaccion granda d'èstre infodad, que li esparnha de faire l'esfòrc d'aprene).
- Totei lei crestats dau monde an totjorn plegats l'esquina davant la lenga dominanta (lo francés, l'anglés puei), esperant ansin venir a son torn dominants en oblidant seis originas vergonhosas a seis uelhs⁷. Lo malastre es que, e mai au dintre deis occitanistas e dei provençalistas, n'i a que plegan l'esquina, lèsts a totei lei concessions e crestatges, sovent per tres sòus de subvencions que fan engolir ben de causas.
- Lei crestaires en lengas e accents « provinciaus » se chalan de venir dins Aupilha, Leberon, Cevena, per la beutat de sei païsatges e de seis ostaus, l'originalitat de sa cosina e de seis especialitats agricòlas e artesanalas, etc., mai regrètan la preséncia de la poblacion indigèna (que li devon pasmens tota l'originalitat dau luec e de sei produccions). A qu'Occitània seriá bèla non foguèsson leis Occitans qu'an un accent tament vulgar e que bolegan tant lei mans per parlar ! Seria temps de passar a un nivelament, un crestatge, un lisatge mai radicaus, per demorar entre gens civilizats (totei vestits de lin fregat e de panamas blancs, l'unifòrme de reconeissença entre se, mai l'agach desdenhós⁸).

⁶ Grand ebdomadari « culturau dubert d'esperit de senèstra » especialista, per richonejatges compulsius, en refús malautius d'accents que, segon sei dires, son totei « *à couper au couteau/aux ciseaux/à la tronçonneuse* » (sic), assimilant tot parlar de lengas regionalas a de patesejaires petainistas endarreirats. Mai sòft que *Charlie-Hebdo* segur, mai meteis mesprètz exprimit... Lo comentari dau film *Farrebique* es son darrier fach de glòria recent.

⁷ Entrevista de Claudi Hagège (in *L'Express*, abriu de 2013) : « *-Vous vous en prenez même de manière violente aux « élites vassalisées » qui mèneraient un travail de sape contre le français . - Je maintiens. C'est d'ailleurs un invariant de l'Histoire. Le gaulois a disparu parce que les élites gauloises se sont empressées d'envoyer leurs enfants à l'école romaine. Tout comme les élites provinciales ont appris à leur progéniture le français au détriment des langues régionales. Les classes dominantes sont souvent les premières à adopter le parler de l'envahisseur. Elles font de même aujourd'hui avec l'anglais.* » (citad dins la revista *Canta-Grelh* n° 96, Junh de 2013).

Presicar *soar* e *mòtò* es de la pura vassalizacion... Cf. tanben la declaracion de Miquèu Serres sus lo gascon « *qui ne peut servir qu'aux paysans* », demieg lei darriers exemples « d'elèits vassalizats ».

⁸ Per ben conèisser lei luòcs, sabi de qué parli...

Ara es temps de tornar a Cesar çò sieu. Manlevèri l'imatge dei crestats au grand escrivan marselhés Valèri Bernard⁹ que ne faguèt lo títol d'un de sei poèmas :

(...)

Parlan patoes, sabèn ren faire...
La som nous toumbo... anen se jaire...
Sian nascu rèn que pèr canta,
S'avèn bello voues de cresta
Es que fantasié de cantaire...

Nous dison tant, dempièi lou brès
Qu'avèn que d'amo de pagès !
De-fes legissèn dins li libre
Que devian èstre un pople libre...
Basto ! vau mies pourta l'arnés !

Mai noste Mèstre, à plen coufin,
Sus sis esquino de dóufin,
Nous adus modo e saupre vièure...
A l'esprit lóugié coume cièure...
Lou francihot a'n parla fin !...
Pèi, que farian ? La capitalo
Travaio pèr nautre. A la calo
O que fai bon se souliha
Souto lis aubre grasiha
Ounte brusisson li cigalo !

Tóuti parié ! Que pantaiage !
Que sarié bèu ! Meme lengage,
E memo tèsto ! Dins li plan
Derrabarian l'oulivié blanc,
Lou figuié dóu large fuiage,
E l'arangié di frucho d'or,
Derrabarian touto la sort
D'aquélis aubre trop estrange.
Tout parié ! Fau que tout se range !
Es lou progrès à plen desbord !

(...)

Es ansin qu'un pople se crestò !

Buste de Valèri Bernard - Marselha

⁹ Escrivan, poèta, pintre, graveire, majoral dau Felibritge, fondator de la Societat d'Estudis Occitans (donc un traire en tèrra provençala...), convertit a la grafia classica qu'aplicarà dins son poèma *Lindaflor* (çò que s'emprèissan de tàiser sei biografias provençalo-provençalas)

V. Bernard fielava magistralament la metafòra vegetala (domeni qu'ai donc reemplegat a mon torn) per denonciar, a travèrs ela, lei partesans de l'eradicacion de sa pròpria riquesa culturala e linguistica per « dintrar dins lo reng » de l'uniformitat francesa per fins de devenir « totei pariers ai dominants ». Terribla denóncia deis Occitans renegats de sa lenga e sa cultura au nom de l'evolucion ineluctabla (assimilada pietadosament au progrès). Lo requisitòri s'aplica totjorn, ailàs, 100 ans aprèp, a una larga part dei tèrras occitanas, una larga part de seis elegits coma de seis abitants, de seis oficis de torisme coma de sei directores de musèus¹⁰, de sei cercaires coma de sei jornalistas¹¹.

Segon l'imatge costumier, volèsson totei lei crestats occitans, que lo soleu seriá tampat. La dificultat màger seriá d'elegir lo cap d'esquadrilha mai valent de totei en matèria de crestitud, e lo cap d'esquadrilha dau costat dei crestaires qu'aquí tanben la concurréncia es pesuga.

¹⁰ Quasi pas traça d'occitan au Musèu dau Vièlh Nimes e dins tant e mai d'autrei, levat lei musèus etnografics locaux, coma se la lenga duviá pas passat la pòrta dei « grands » musèus. Se cercava de bada una traça de cultura occitana au tot novèu MUCÈM de Marselha (pasmens afichat musèu dei culturas mediterranèas, mai pas la nòstra). Arquitectura magnifica d'en defòra mai l'endedins fòrabandís nòstra cultura : es donc una impostura de mai qu'i siam acostumats. [veire ma letra duberta au Mucèm]. Lo Musèu d'Istòria de Marselha fa parier : Marselha foguèt totjorn d'expression francesa ; totei leis objèctes son etiquetats ren qu'en francés, mentre que visquèron sa vida d'objèctes exclusivament sota de noms provençaus.

¹¹ Òm saluda donc ambe d'autant mai de plaser lei plaquetas culturalas bilinguas dins lei carieras de Tolosa, leis anoncis bilingues dins son mètro, lei toponims occitans installats per totei lei comunas d'Avairon per exemple, gotetas infimas dins un ocean d'aculturacion/desculturacion (eradicacion de tota preséncia occitana au festenau de Carcassona, patria de Trencavèl, onte lo grop *Nadau* i faguèt pasmens un trionfe n'i a gaire). E de milierats d'autrei luòcs tenguts per de « crestaires trionfants » ò pièger encara de « crestats vassalizats portaires voluntaris d'arnés » onte la lenga e l'istòria locala i son exclusivament restituidas sota l'angle franco-francés.